

Un pont cap a un passat

Què hi ha de la vida de Vladimir Nabokov darrere de la suposada biografia d'en Sebastian Knight? Els primers anys de la seva etapa a Anglaterra i els inicis de la seva carrera com a escriptor. A més, alguns crítics hi han sabut veure algunes de les il·lusions, dels dubtes i de les temptatives literàries de Nabokov. Hi ha, doncs, a *La véritable vida d'en Sebastian Knight*, força més de Nabokov del que segurament els lectors distrets podrien sospitar al principi, malgrat que també Sebastian Knight, el protagonista absent d'aquesta novel·la, sigui escriptor.

Segur, però, que fins abans d'arribar als últims capítols, V., el narrador i autèntic protagonista d'aquest llibre, ens ho negaria rotundament. Ens contestaria ofès que ha escrit una investigació novel·lada de la vida secreta del seu germanastre, i que aquest llibre és el resultat de la recerca obsessiva, detectivesca, dels seus últims anys. Ens enganyaria, però, com també ens enganya Nabokov en la capa més superficial del que va ser aquesta seva primera novel·la en llengua anglesa.

Hi ha, naturalment, altres capes: cada

cop més fonde, diferents estrats de lectura. Així, malgrat l'objectivitat inversemblant amb què V. ens vol fer creure que descriu els llocs on Sebastian va viure entre finals dels anys vint i començaments dels anys trenta –Anglaterra, París, Berlín...–, malgrat també la inversemblant textualitat amb què ens vol fer pensar que transcriu les converses que manté amb gent que va tractar el seu germanastre o amb gent que poden acostar-lo a la segona dona que Sebastian va estimar, el cert és que el resultat de l'obra és un relat d'aiguamoll, tan poc segur com el paisatge que es veu viatjant en un tren de nit i que s'il·lumina amb la llum de les suposicions, els prejudicis, els oblitats, les equivocacions, les sorpreses, les casualitats i els punts de vista forçaosament parcials de cadascun d'aquells testimonis. I que, a més, ens arriba filtrat pel sedàs de V., prou digressiu o prou intervencionista o prou imparcial perquè no sàpiga o no vulgui o no pugui estar-se d'opinar o d'establir connexions entre episodis de la seva vida amb episodis de la vida de Sebastian.

Tot sovint, altrament, V. està bastant

lluny de la ironia esmolada i càustica de Nabokov, al capdavant l'autor d'aquesta novel·la. Però ancorant-se en l'adjectiu veritable que hi ha al títol, pista a pista, testimoni a testimoni, com V., també el lector de *La véritable vida d'en Sebastian Knight* podrà acabar aprenent a navegar entre veritat, imbecil·litat, silenci i mentida, i podrà arribar al port on V. s'acosta a Sebastian no tant com el seu germanastre gran, sinó com un siamès a un altre siamès.

Ja sabem que no hi ha només veritat en cap indagació humana. I, menys encara, quan s'indaga en el passat i en la vida dels altres. És per això que, després d'haver entrevistat el millor confident de l'etapa universitària a Cambridge d'en Sebastian, V. comenta que en qualsevol indagació sobre qualsevol passat, només es pot arribar a una versió modelada, remodelada, pretesament recordada i sobretot esvaïda. No és casualitat que sigui mentre acaba aquesta entrevista, la primera de totes, quan, per damunt de les paraules d'aquell testimoni, V. sent una veu misteriosa que pregunta qui és que demana per Sebas-

Nabokov ens enganya en la capa més superficial

tian. Tampoc no ho és que el nom del narrador coincideixi amb la primera inicial de Vladimir Nabokov.

Però més enllà dels aspectes autobiogràfics, més enllà també del pretext que fa anar amunt i avall V., els lectors de Nabokov trobaran en aquesta novel·la alguns dels trets més propis del seu estil: la barreja volgudament confusa entre fets i suposicions, la superposició sovint contradictòria de diferents punts de vista, embrollada a més amb fragments de *La tragèdia de Sebastian Knight*, el llibre que va escriure el senyor Goodman, antic secretari de Knight, i amb fragments de novel·les i de cartes que suposadament va escriure el mateix Knight.

Res no és del tot cert en el resultat de cap recerca, malgrat que això no exclouï que també hi pugui haver una part de veritat. En tot cas, V. no hauria arribat mai a capir què va ser i què va sentir Sebastian, ni tan sols no hauria pogut arribar mai realment als llocs on Sebastian va viure –ben entès: tal com li sembla que eren quan hi va viure– si no fos que la literatura serveix de pont per poder reconstruir un passat. Naturalment, un pont fràgil, insegur i contradictori. Bastit damunt de tot de suposicions discutibles, alçat sobre aigües poc clares. *

Vladimir Nabokov va debutar com a escriptor en llengua anglesa amb aquesta novel·la que vol ser una falsa biografia
ARXIU

LA VERITABLE VIDA D'EN SEBASTIAN KNIGHT
Vladimir Nabokov

Traducció: Ferran Ràfols Gesa
Editorial: Viena Barcelona, 2017
Pàgines: 216
Preu: 19,50 euros